

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/2349/2016
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/PS/744/2015

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl podle ustanovení § 16 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 24 zákona o finančním arbitrovi a s použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v řízení zahájeném dne 15. 10. 2015 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh navrhovatele ■ (dále též jako „Navrhovatel“), proti instituci Československá obchodní banka, a.s., IČO 00001350, se sídlem Radlická 333/150, 150 57 Praha 5 – Radlice, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, spisová značka BXXXVI 46 (dále jen „Instituce“), o námitkách Navrhovatele ze dne 3. 2. 2016, evid. č. FA/2016/2016, proti usnesení finančního arbitra ze dne 26. 1. 2016, evid. č. FA/1151/2016 (dále jen „Usnesení“), takto:

Námitky navrhovatele ■, doručené finančnímu arbitrovi dne 3. 2. 2016, evid. č. FA/2016/2016, se zamítají a usnesení finančního arbitra ze dne 26. 1. 2016, evid. č. FA/1151/2016, se podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í :

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá, aby finanční arbitr uložil Instituci povinnost zřídit Navrhovateli dispoziční oprávnění k účtu jeho dítěte, který zřídila matka dítěte, se kterou je Navrhovatel rozvedený, když dítě má s matkou ve střídavé péči a ta mu dispoziční oprávnění k účtu nezřídila.

Finanční arbitr zjistil, že ■ (dále jen „Matka“), je matkou ■ (dále jen „Dítě“), a že dne 9. 9. 2015 v souladu s § 892 odst. 1 občanského zákoníku uzavřela za Dítě s Institucí Smlouvu o produktových balíčcích pro děti, studenty a dospělé (dále jen „Smlouva o účtu“) a smlouvu o platební kartě. Instituce na základě Smlouvy o účtu zřídila Dítěti účet č. ■ (dále jen „Účet“). Finanční arbitr dále zjistil, že Navrhovatel je otcem Dítěte, a že jsou s Matkou rozvedeni a mají Dítě ve střídavé péči.

Finanční arbitr zkoumá z moci úřední splnění procesních podmínek v průběhu celého řízení. Nedostatek příslušnosti finančního arbitra je neodstranitelnou překážkou řízení, a pokud spor do působnosti finančního arbitra nenáleží, řízení podle § 9 písm. a) ve spojení s § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastaví.

V posuzovaném případě finanční arbitr nejprve zkoumal, zda se jedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb ve smyslu § 1 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr zjistil, že na základě Smlouvy o účtu je poskytovatelem platebních služeb Instituce a uživatelem platebních služeb Dítě, za které při uzavírání Smlouvy o účtu jednala Matka jako jeho zákonný zástupce.

S přihlédnutím k právní úpravě rodičovské odpovědnosti a zastupování nezletilých ve smyslu § 855 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), a dále k vyjádřením Navrhovatele a Matky založených ve spisovém materiálu, finanční arbitr učinil závěr, že posuzovaná věc není sporem mezi Institucí a Dítětem nebo Navrhovatelem, ale sporem mezi Navrhovatelem a Matkou, z nichž ani jeden nemá postavení poskytovatele nebo uživatele platebních služeb. Finanční arbitr současně uzavřel, že se nejedná o spor při poskytování platebních služeb, ale o spor související s výkonem rodičovské odpovědnosti.

S ohledem na tyto skutečnosti finanční arbitr učinil závěr, že není příslušný rozhodnout spor mezi Navrhovatelem a Institucí a řízení Usnesením v souladu s § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi ve znění účinném do 31. 1. 2016 zastavil.

3. Námítky Navrhovatele proti Usnesení

Navrhovatel napadl námítkami Usnesení v celém jeho rozsahu a tvrdí, že stojí na nesprávném právním závěru, neboť se jedná o spor Dítěte s Institucí.

Navrhovatel tvrdí, že předmětem sporu není uzavření Smlouvy o účtu, ale jednání Instituce v rozporu s § 892 odst. 1 a 2 občanského zákoníku. Instituce podle Navrhovatele „brání Dítěti v právním jednání, kterým Dítě realizuje své právo nakládat se svým majetkem na svém účtu u Instituce v zákonném zastoupení rodiče Dítěte (Otce).“ Současně Instituce „porušuje ustanovení § 876, odst. 3, občanského zákoníku, jelikož její dobrou víru, že Otec jedná se souhlasem Matky, může postavit i na písemném souhlasu Matky“.

Podle Navrhovatele je tak zřejmé, že se jedná o spor ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi a finanční arbitr je k jeho rozhodnutí příslušný, když „Dítě se domáhá toho, aby při poskytování platebních služeb Institucí bylo před Institucí zastoupené v souladu s ustanovením § 892, odst. 1 a 2, občanského zákoníku rodiči společně, jednat však může každý z nich, přičemž ustanovení § 876, odst. 3, platí obdobně.“

Finanční arbitr by proto měl napadené Usnesení zrušit a rozhodnout ve věci samé.

4. Řízení o námitkách

Finanční arbitr rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy.

Podle čl. V. odst. 1 zákona č. 378/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, platí, že „[r]ízení [vedená finančním arbitrem] zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 229/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona“. Finanční arbitr proto rovněž v tomto řízení postupuje podle zákona o finančním arbitrovi ve znění účinném od 1. 2. 2016.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi mohou účastníci řízení podat proti usnesení o zastavení řízení do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení usnesení odůvodněné námitky. Finanční arbitr napadené usnesení rozhodnutím o námitkách potvrdí, změní nebo zruší (srov. § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi).

Jelikož zákon o finančním arbitrovi neupravuje průběh řízení před finančním arbitrem po podání námitek některým z účastníků řízení proti usnesení o zastavení řízení, postupuje finanční arbitr podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. ustanovení § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil podání Navrhovatele jako přípustné odůvodněné námitky ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81, 82 a 83 správního řádu.

Finanční arbitr přezkoumal soulad Usnesení a řízení, které vydání Usnesení předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného Usnesení pak přezkoumal v rozsahu námitek Navrhovatele (srov. ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu).

Pokud se jedná o novelu zákona o finančním arbitrovi účinnou od 1. 2. 2016 a skutečnost, že podle § 1 odst. 1 písm. a) tohoto zákona je finanční arbitr nově příslušný řešit spory „mezi spotřebitelem [tedy nikoli uživatelem jako dříve] a poskytovatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb“, na posuzovanou věc nemá tato změna žádný vliv. I nadále totiž platí, že pokud má být finanční arbitr k řešení takového sporu příslušný, musí být tento spotřebitel protistranou poskytovatele platebních služeb při poskytování platebních služeb, tedy uživatelem platebních služeb ve smyslu § 74 odst. 1 zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, jak finanční arbitr rozvedl již v napadeném Usnesení.

Co se týče námitky Navrhovatele, že předmět sporu představuje jednání Instituce v rozporu s § 892 odst. 1 a 2 a dále s § 876 odst. 3 občanského zákoníku, finanční arbitr připomíná, že podle § 892 odst. 1 občanského zákoníku platí, že „[r]odiče mají povinnost a právo zastupovat dítě při právních jednáních, ke kterým není právně způsobilé“. Podle odst. 2 téhož ustanovení současně platí, že „[r]odiče zastupují dítě společně, jednat však může každý z nich; ustanovení § 876 odst. 3 platí obdobně“, když § 876 odst. 3 stanoví, že „[j]edná-li jeden rodič v záležitosti dítěte sám vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče“.

Z výše citovaných ustanovení vyplývá, že Matka měla právo uzavřít s Institucí Smlouvu o účtu jménem Dítěte, když ze shromážděných podkladů finanční arbitr nezjistil ani to, že by Instituce nebyla ve smyslu § 876 odst. 3 občanského zákoníku při uzavírání Smlouvy o účtu v dobré víře, že Navrhovatel jako otec Dítěte s uzavřením této smlouvy souhlasí.

Matka k takovému jednání nepotřebovala ani souhlas soudu ve smyslu § 898 odst. 1 občanského zákoníku, podle něhož „[k] právnímu jednání, které se týká existujícího i budoucího jmění dítěte nebo jednotlivé součásti tohoto jmění, potřebují rodiče souhlas soudu, ledaže se jedná o běžnou záležitost, nebo o záležitost sice výjimečnou, ale týkající se zanedbatelné majetkové hodnoty“.

Ze shromážděných podkladů vyplývá, že na Účet měly být připsovány peněžní prostředky ve výši 1.500 Kč měsíčně, že Dítě s nimi může nakládat pouze s použitím platební karty prostřednictvím výběrů hotovosti z bankomatů s limitem ve výši 1.500 Kč měsíčně, a že má pouze pasivní přístup do elektronického bankovníctví. Podle finančního arbitra se tak jedná o běžnou záležitost ve smyslu výše citovaného ustanovení, srov. například i rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 6. 2014, sp. zn. 25 Cdo 424/2011, podle něhož „[j]de-li o běžnou či neběžnou majetkovou záležitost při správě majetku, je třeba posoudit vždy na základě jednotlivých okolností a celkové povahy každého konkrétního případu. Rozhodujícími hledisky pro posouzení toho, zda jde o běžnou záležitost, je nejen absolutní hodnota majetku, jehož se právní úkon týká, ale i majetkové poměry nezletilého a jeho rodiny, jakož i složitost právního úkonu. [...] V právní teorii a soudní praxi jsou za neběžné majetkové záležitosti, které schválení soudu vyžadují, považovány uzavření dědické dohody, odmítnutí dědictví, nedovolání se neplatnosti závěti za nezletilého, nabytí či převod motorového vozidla (nikoli běžného jednostopého), nabytí nemovité věci, popř. jejího podílu nezletilým, uznání dluhu a postoupení pohledávky učiněná za nezletilého, prodej akcií v majetku nezletilého a nakládání se stavebním spořením nezletilého“. Uzavření smlouvy o účtu ostatně zákonodárce neuvedl ani do demonstrativního výčtu „neběžných“ právních jednání v § 898 odst. 2 občanského zákoníku.

Za těchto okolností a v souladu s občanským zákoníkem tedy Matka uzavřela za Dítě Smlouvu o účtu, a to s obsahem, na němž se s Institucí svobodně a vážně dohodla.

Co se týče obsahu Smlouvy o účtu, v souladu s jejím čl. VI. Obecná a závěrečná ujednání bodem 4. mj. platí, že „[...] součástí Smlouvy jsou Obchodní podmínky vedení produktových balíčků pro děti, studenty a dospělé ze dne 1. 7. 2015, Obchodní podmínky pro účty a platební styk ze dne 1. 4. 2015, Obchodní podmínky pro poskytování služeb ČSOB elektronického bankovníctví pro majitele účtu bez disponentů ze dne 1. 7. 2015 [...] (dále jen „Podmínky“).

Podle čl. I. bodu 17. Obchodních podmínek pro účty a platební styk účinných ode dne 1. 4. 2015 (dále jen „Podmínky účtů“) platí, že „[j]estliže při uzavírání smluvního vztahu zastupují nezletilého Majitele účtu oba rodiče společně, tj. společně podepisují smlouvu o účtu, mohou s účtem nakládat pouze oba rodiče společně. Jestliže při uzavírání smluvního vztahu zastupuje nezletilého majitele účtu pouze jeden rodič, tj. pouze jeden rodič podepisuje smlouvu o účtu, může s účtem nakládat pouze ten rodič, který smlouvu podepsal.“ Jejich čl. I. bod 15. současně stanoví, že „[z]a nakládání s účtem se považují veškerá právní jednání, která směřují ke vzniku, změně nebo zániku smlouvy o účtu, včetně udělení zmocnění k nakládání s peněžními prostředky na účtu.“

Finanční arbitr nemá pochybnost o tom, že změna dispozičních oprávnění k Účtu je změnou Smlouvy o účtu. Z čl. I. bodu 15. a 17. Podmínek účtů současně vyplývá, že změna Smlouvy o účtu je nakládáním s Účtem, k němuž je oprávněn pouze ten rodič, který Smlouvu o Účtu za Dítě uzavřel, v posuzovaném případě Matka.

Je tedy zřejmé, že Matka je jedinou osobou oprávněnou měnit Smlouvu o účtu, a že ke zřízení dispozičního oprávnění je potřeba jejího souhlasu. Instituce proto postupovala v souladu se Smlouvou o účtu, když Navrhovateli nabídla zřízení pasivního dispozičního práva k Účtu pouze se souhlasem Matky, která je osobou oprávněnou jednat za Dítě při změně Smlouvy o účtu. V případě, že by Instituce zřídila dispoziční oprávnění pro Navrhovatele bez souhlasu Matky, byť by Navrhovatel vystupoval jako zákonný zástupce Dítěte, jednala by v rozporu se Smlouvou o účtu.

Finanční arbitr proto odmítá námitku Navrhovatele, že Instituce porušila § 892 odst. 1 a 2, a dále § 876 odst. 3 občanského zákoníku, když Matka byla oprávněna s Institucí uzavřít Smlouvu o účtu s výše popsáním obsahem a když Instituce podle této smlouvy i postupovala. To platí tím spíše, že Matka souhlasila se zřízením dispozičních oprávnění k Účtu ve prospěch Navrhovatele, ale ten Instituci neposkytl potřebnou součinnost a sám se tak o tato oprávnění připravil.

Požaduje-li Navrhovatel po Instituci zřízení pasivního dispozičního oprávnění k Účtu bez souhlasu Matky, nesouhlasí v podstatě s tím, že Matka za Dítě jednala při uzavírání Smlouvy o účtu, že ji uzavřela s výše popsáním obsahem a tedy ani s tím, že Matka je osobou, která je oprávněna zastupovat Dítě při změnách Smlouvy o účtu.

Z tohoto důvodu finanční arbitr odmítá i námitku Navrhovatele, že v posuzované věci se jedná o spor mezi Dítětem a Institucí, když z výše uvedených závěrů jednoznačně vyplývá, že ve skutečnosti se jedná o spor mezi Navrhovatelem a Matkou (tj. mezi rodiči Dítěte) týkající se zastoupení Dítěte, tedy o spor spadající do rodinného práva, ke kterému není finanční arbitr příslušný. Tak by tomu bylo samozřejmě i v případě, kdy by Navrhovatel namítal, že Smlouvu o účtu nebyla Matka sama ani oprávněna uzavřít.

S ohledem na výše uvedené současně finanční arbitr konstatuje, že i kdyby dovedl svou příslušnost spor rozhodnout a posuzovanou věc považoval za spor mezi Institucí a Dítětem (zastoupeným Navrhovatelem), které se domáhá společného zastoupení oběma rodiči před Institucí, jak Navrhovatel požaduje ve svých námitkách, návrh Navrhovatele by zamítl.

Stále by totiž platilo, že Matka za Dítě platně uzavřela Smlouvu o účtu, podle níž je pouze Matka oprávněna zastupovat Dítě při změnách této smlouvy, když Instituce v souladu s tímto postupovala a žádnou svou právní povinnost neporušila. Namítal-li by tak Navrhovatel, resp. Dítě prostřednictvím Navrhovatele, cokoli proti této skutečnosti nebo proti samotnému uzavření Smlouvy o účtu, opět by se jednalo o spor mezi Matkou a Navrhovatelem, resp. Dítětem, které zastupuje Navrhovatel.

Přitom podle § 893 občanského zákoníku, platí, že „*[n]edohodnou-li se rodiče, který z nich dítě při právním jednání zastoupí, rozhodne soud na návrh rodiče, který z rodičů bude za dítě právně jednat a jakým způsobem*“ a Navrhovatel by se tedy měl se svým nárokem obrátit na obecný soud.

Finanční arbitr proto uzavírá, že návrh Navrhovatele je nepřijatelný podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, neboť spor nenáleží do působnosti finančního arbitra, když v souladu s § 14 odst. 1 písm. a) téhož zákona musí finanční arbitr řízení o takovém návrhu zastavit.

Na základě všech shora uvedených skutečností finanční arbitr zamítl námitky Navrhovatele a Usnesení potvrdil.

P o u č e n í :

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné.

V Praze dne 23. 2. 2016

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

